

Svetu će u naredne dve decenije biti potrebno onoliko bakra koliko smo uzimali sa Zemlje od početka civilizacije da bi prešao na korišćenje 100% obnovljive energije.

Ako se ta cifra čini zapanjujućom, to je zato što je zadatak [tranzicije zelene energije](#) sam po sebi zastrašujući zadatak.

Bakarno ožičenje, na primer, biće potrebno za skoro svaku komponentu ove promene, od uređaja i automobila koji se napajaju zelenim izvorima energije do samih obnovljivih postrojenja i solarnih panela.

Srebro je potrebno za super-provodljivo ožičenje u turbinama na vetar, a ogromne količine nikla i litijuma će takođe biti neophodne za izgradnju baterija za skladištenje električne energije iz [obnovljivih izvora](#).

Dodajte tome aluminijum i gvožđe koji su ključni za izgradnju zelene energetske infrastrukture.

Na sreću, ovi uobičajeni metali su široko rasprostranjeni i nalaze se u većini zemalja, uključujući veći deo Evrope. Na manju sreću, Evropa je do sada bila krajnje nevoljna da iskopava ove materijale.

Evropa mora da postane nezavisna od resursa

Prošle nedelje smo videli najavu englesko-francuskog zajedničkog preduzeća za eksploataciju litijuma na jugozapadu Engleske, sa ciljem da se zadovolji oko dve trećine procenjene potražnje za baterijama u Velikoj Britaniji.

Međutim, u Evropi je još uvek veoma slabo prihvaćena rudarska industrija.

Za mnoge, rudarstvo se posmatra kao aktivnost u svetu u razvoju, ona koja ometa i zagađuje i najbolje se radi u Africi ili Južnoj Americi. Trenutno uvozimo većinu naših metala.

Moguće je uvoziti litijum iz politički prijateljskih zemalja kao što su Argentina, Čile i Mali.

Ali zavisiti od međunarodnih lanaca snabdevanja za ključne resurse je neodrživo.

Period ogromnih promena se događa

Ne moramo da uvozimo metale iz sveta u razvoju, čak ni litijum. Postoje veliki resursi litijuma u Češkoj, Srbiji, Bosni i Španiji.

Nikla ima u izobilju u Evropi. U Skandinaviji postoji nekoliko velikih rudnika gvožđa, a bakar se intenzivno kopa u Španiji i Portugalu.

Rudnik srebra u Varešu u BiH trebalo bi da počne sa proizvodnjom ove godine. Ali sve evropske zemlje treba da promovišu vađenje ovih resursa ako žele da imaju šanse da postignu neto nulu.

Da, ovo znači rudarenje, ali ne mora da znači rudarenje na način na koji su ga Evropljani i stanovnici drugih kontinenata istorijski doživljavali kao gomile šljake i „jame“ sve zastarelih rudnika uglja.

Rudarska industrija prolazi kroz period ogromnih promena i pomeranja ka nečemu što se zove „neometano rudarenje“.

Rudarstvo bez prekida postoji - i postoji dokaz da se to može lako uraditi

Rudarstvo bez prekida podrazumeva rudnike koji rade na obnovljivu energiju i čija je transportna logistika i korišćenje vode zeleni.

To znači obnavljanje prirode koja je narušena rudarenjem na način koji čuva i unapređuje lokalni biodiverzitet i voditi računa o svim društvenim i ekološkim uticajima rudnika.

Ono što je najvažnije, to znači da se otpadni proizvodi koji su završili u gomilama šljake, koji se u industriji nazivaju „jalovinom“, pravilno obrađuju kako bi se povratile sve obilne količine rude koje sadrže.

Švedska je evropski pionir u rudarstvu bez prekida. Njegov rudnik gvožđa bez ugljenika u Kiruni je vodeći brod održivog rudarstva za svet, a rudnik gvožđa Grengesberg u centralnoj Švedskoj je takođe značajan održivi rudnik.

Nekoliko kompanija za koje se očekuje da će kopati litijum u Velikoj Britaniji već se obavezalo da će koristiti niz održivih rudarskih tehnika koje se kreću od pokretanja postrojenja na vodoničnu ili litijum-jonsku energiju, transporta rude električnim transporterima, a ne kamionima, i kiseljenja električne energije u blizini će se izgraditi priobalni vetropark.

Rudarstvo može biti temelj evropske tranzicije zelene energije

Cela Evropa treba da sledi primer [Švedske](#) i Velike Britanije i gradi zelenije rudnike, posebno bakra, nikla i litijuma.

Pored ovih nacionalnih projekata, Evropa kao celina bi trebalo da ulaže u istraživanje i proaktivno istraživanje glavnih nalazišta metala u Evropi i sastavljanje velikih projekata **zelenog rudarstva**.

Da bi se to postiglo, imidž [rudarske industrije](#) treba da se promeni. Rudarstvo treba da se vidi kao ono što jeste, a to je osnova evropske tranzicije zelene energije i energetske nezavisnosti.